

LANGAS

Langas 2 (6), Ruduo 2014

DIEVO ŠALOM MŪSŲ GYVENIMUOSE IR PASAULYJE

„Palaiminti taikdariai, nes jie bus vadinami Dievo vaikais“ yra gerai žinomi žodžiai iš Jėzaus pasakymo Kalno pamokslo. Atrodo, labai paprastas pamokymas – yra priežastis ir yra pasekmė. Bet kaip mes turime suprasti „palaiminti taikdariai“? Ar tai apie žmones, kurie dirba padėdami išgydyti santykius: šeimoje, darbovietėje, Palestinoje? Mes, žinoma, galime taip suprasti šiuos žodžius, tačiau tai bus tik labai nedidelė paveikslo detalė. Biblijoje taikos siekimas yra daug platesnė kategorija, kuri taip pat apaiškina ir daug didingesnį pažadą, duodamą tiems, kurie yra taikos siekėjai.

Žodžiai *taika*, *ramybė* hebrajų kalboje yra gerai žinomas *šalom*, o graikų atitikmuo yra *eirene*. Jie reiškia pilnatvę, gerovę, išpildymą, klestėjimą. Bet reikia atkreipti dėmesį, kad ši sąvoka yra holistinė ir į ją taip pat įeina santykiai. *Šalom* reiškia santykių pilnatvę su Dievu, kitais žmonėmis ir visa aplinka, kurioje gyvename. Pasak Antonio Billingtono (Antony Billington), „*šalom* kyla iš Dievo, ateina per Kristų <...> ir yra patiriama tarpusavio santykiuose, bei ji yra tai, ko mes tikimės naujoje žemėje ir naujame danguje“.

Šalom pirmiausiai yra Dievo dovana nuodėmingo žmogaus sukeltame chaose. Dievas, sudarydamas Sandorą su savo tauta, pažada jai taiką, arba *šalom* (Kun 26), o pranašai numato ateinantį taikos amžių (Iz 2). Tas amžius bus, kai ateis Ramybės kunigaikštis (Iz 9, 6).

Naujajame Testamente mes matome, kaip šis pažadas išpildomas. Kristus atneša taiką ir ramybę, ilgai lauktą *šalom* (Lk 1, 79). Bet, skirtingai nuo šio laikmečio lūkesčių, tai nėra vien tik asmeninė ramybė ir vidinė taika. Vidinė ramybė ir taika yra viena iš Kristaus atneštos ramybės pasekmių (Fil 4, 7), bet Kristaus mirtis ant kryžiaus ir prisikėlimas turi daug didesnes pasekmes. Jos apima visą kūriniją (Kol 1, 20). Todėl tie, kurie yra patyrę Dievo *šalom*, tampa *šalom* pasiuntiniais pasaulyje (Ef 4, 3; Hbr 12, 14).

Kvietimas būti *šalom* pasiuntiniais galioja visam krikščionių gyvenimui ir jų veiklai visose gyvenimo srityse. Biblijoje yra daugybė istorijų, kaip žmonės įvairiose situacijose buvo Dievo įrankiai įtvirtinant *šalom*: Jozuė, Nehemijas, Dovydas, Estera, Rūta, Danielius. *Šalom* yra taip giliai įaugęs į Biblijos istoriją, kad yra neatsiejamas elementas įstatymuose, reguliuojančiuose socialinius, ekonominius, darbo santykius.

Mes taip pat esame *šalom* nešėjai pasaulyje ir ypač tose vietose, kuriose gyvename, dirbame. Šio „Lango“ numerio tikslas ir yra kartu diskutuoti, kaip įvairiose situacijose mes galime ir turime būti *šalom* „agentai“.

Steponas Ribokas

TURINYS

DIEVO ŠALOM MŪSŲ GYVENIMUOSE IR PASAULYJE

Steponas Ribokas

1

LAIŠKAS KRIKŠČIONIUI MENININKUI

H. R. Rookmaaker

2

EGZISTENCINIS NERIMAS: TARP TIKĖJIMO IR NEVILTIES

Pablo Martinez

4

RŪPINKITĖS MIESTO GEROVĖ

Doug Priest

5

DAUGIAU NEI ATLYGINIMAS

Pokalbis su Katherine
Leary Alsdorf apie
darbą ir tikėjimą

6

INFORMACIJA

8

H. R. ROOKMAAKER

LAIŠKAS KRIKŠČIONIUI MENININKUI

Demenas, Olandija

1966 m. rugpjūčio 23

Tavo laiškas, perkeliavęs Atlantą, mane pasiekė vakar ir ketinu tau atsakyti iš karto. Savo laiške paminėjai problemą, apie kurią jau ilgai mąstau. Galbūt tai, ką parašysiu toliau, tau bus naudinga. Norėčiau rašyti pasitelkdamas tam tikrą schemą, išryškindamas tam tikrus principus.

Tavo klausimai yra susiję su noru tapyti – t. y. būti menininku – būnant krikščioniu. Kaip nuostabu, kad nusprendei tai daryti iškart po atsivertimo. Kaip dažnai nauji krikščionys tiesiog pameta savo meninę karjerą, nes mano, kad tapyba ir menas šiandien nesuderinami su tikro krikščionio gyvenimu. Džiaugiuosi tavo sprendimu ir viliousi padėti pasiūlydamas keletą principų krikščionims menininkams.

Jeigu Dievas mums davė *gabumų*, mes turime juos kūrybingai naudoti, o gal, tiksliau, *privalome*. Krikščionis menininkas niekuo nesiskiria nuo, tarkim, krikščionio mokytojo, tarnautojo, mokslininko, pirklio, namų šeimininkės ar bet kurio kito žmogaus, Viešpaties pašaukto tam tikram darbui, kuriame jis naudoja savo gabumus. Menininkams netaikomos nei kokios nors ypatingos taisyklės, nei ypatingos išimties darbe, kurį Dievas patikėjo žmogui. Menininkas paprasčiausiai yra žmogus, iš kurio Dievo jam duoti gabumai reikalauja išpildyti specifinį meno pašaukimą.

Būti Dievo vaiku – tai turėti *laisvę*; pats Kristus ir Paulius savo laiškuose daug kalba apie krikščionio laisvę. Ši laisvė pati svarbiausia tiems, kurie nori kurti. Be laisvės nėra kūrybiškumo, originalumo, meno, net ir krikščionybė neegzistuoja be laisvės. Ši laisvė gali egzistuoti tik tuomet, jei ji pagrįsta meile Dievui ir artimui, jei tampame naujais žmonėmis per užbaigtą Kristaus darbą ir mums duodama Šventoji Dvasia. Be šių pagrindų laisvė paprasčiausiai reikštų būti laisvu nuo Dievo ir todėl laisvu mėgautis visais nuodėmingais neatpirkto žmogaus širdies geismais (daugiau apie tai skaityk Pauliaus laiške Galatams).

Krikščionio laisvė skiriasi nuo humanizmo laisvės, kurią žmogus pats sau suteikia: kurti pasaulį pagal savo paties supratimą (ką Vakarų pasaulyje darė Apšvietos laikotarpio žmonės, vėliau – humanistai). Vakarų pasaulis dabar suprato, kad humanizmo laisvė sukelia daugybę įvairiausių problemų. Laisvė bibrline prasme jokių būdu nėra neigjama: nedaryk šito, nustok, venk. Krikščioniška laisvė neturi nieko bendra su taisyklių rinkiniu, kuriam privalai paklusti; iš tiesų tokios taisyklės yra nekrikščioniškos. Laisvė yra būtina kūrybiškumui, nes kūrybiškumas neįmanomas ten, kur egzistuoja baikštumas, kur esi suvaržytas griežtų taisyklių.

Nemanyk, kad modernaus meno pasaulis yra laisvas, – tačiau apie tai vėliau.

Laisvė yra pozityvi. Tai reiškia būti laisvu nuo tradicijos, nuo jausmo, kad viskas, ką darai, privalo būti originalu, nuo tam tikrų nustatytų, mene būtinų taisyklių; bet taip pat būti laisvu nuo minties, kad būti kūrybišku – tai laužyti visas įmanomas taisykles ir standartus.

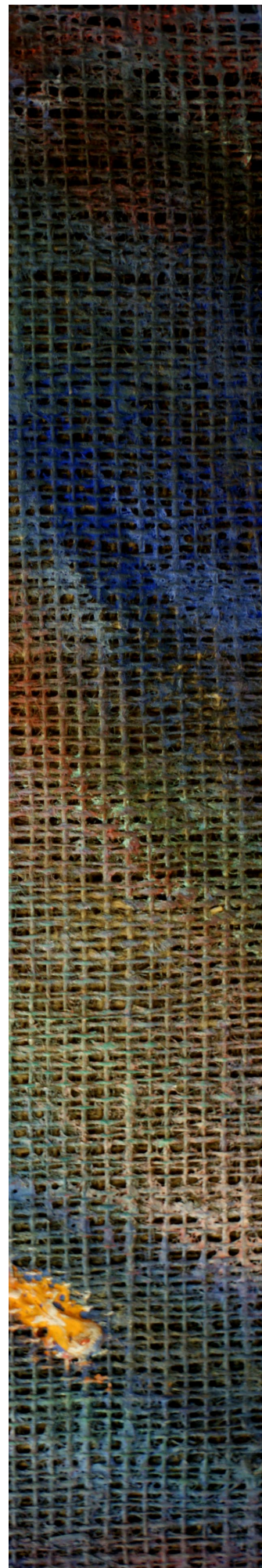
Laisvė taip pat reiškia, kad nėra jokių iš anksto numatytų temų. Krikščionis neprivalo iliustruoti bibliinių istorijų arba biblinės tiesos, nors jis, žinoma, gali pasirinkti tai daryti. Menininkas turi teisę parinkti tą temą, kuri jam atrodo verta. Tačiau abstraktusis menas nesuteikia daugiau laisvės nei alegorinis ar dokumentinis menas.

Laisvė reiškia teisę pasirinkti savo paties stilių, būti laisvu nuo tradicijos ir taip pat – nuo modernumo, mados, nuo šiandienos ir rytojaus kaip ir nuo vakar dienos. Nereikia spjaudyti ant to, kas šiuolaikiška, kaip kad mano kai kurių šiandienų meno srovių atstovai. Krikščioniška laisvė taip pat yra laisvė nuo nuodėmingo pinigų troškimo, garbės ir šlovės siekio. Tai laisvė padėti artimui ir suteikti jam ką nors pasigėrėtino.

Menas turi normas, kurios priklauso Dievo kūriniui. Be jų menas būtų tarsi tuščias vardas be prasmės. Sakyti, kad žmogus turi meno gyslelę (kiekvienas ją turi – vienokią ar kitokią), kad jam duota stipri meninė pajauta, tai tik kitas būdas teigti, jog žmogus supranta tam tikras normas, Dievo įrašytas kūrinyje, pasaulyje, kuriame gyvename. Tai vadinama *skoniu*: dizaino ir spalvų pajauta, gebėjimas užčiuopti vidinę formos ir spalvų dermę, temą sudarančių elementų suvokimas ir gebėjimas atpažinti vos matomas ribas tarp gero ir blogo meno, tarp įprastų simbolių ir naujų būdų kalbėti apie tai, kas svarbu žmonėms.

Šios normos mums netrukdo, jei norime gyventi krikščioniška laisvė; jos įeina į mūsų pasaulį ir prigimtį. Tik tuomet, kai žmogus maištauja ir nenori būti kūriniu, kai jis trokšta būti Dievu, o ne žmogumi, jis jaučiasi šių normų suvaržytas. Tiems, kurie myli Viešpatį ir džiaugiasi jo gera ir gražia kūrinyje, šios normos suteikia galimybę gyventi laisvai ir kurti. Kaip žmogus negali gyventi ir elgtis kaip moteris, jei jis nėra moteris ir neturi moters gebėjimų, taip ir grožio bei meno normos yra galimybė matyti grožį ir jį kurti.

Kai Dievas kūrė – ir kurdamas padarė, kad ir mes suvoktume ir kurtume meną – jis suteikė menui (kaip ir bet kokiems meniniams gebėjimams) vietą pasaulyje; ir šį pasaulį jis pavadino geru. (Aš pridėjau „meniniams gebėjimams“, nes privalome turėti omenyje ne tik aukštąjį muziejinį meną iš didžiosios „m“, bet ir pačias įvairiausias jo formas:

keramiką, šokius, muziką, Sekmadienio mokyklos paveikslėlius ir t. t. Prie to dar sugrįšime). Menas egzistuoja todėl, kad pats Dievas to norėjo.

Taigi menas turi savo užduotį ir prasmę. Menininkas neturi stengtis pateisinti savo meno kurdamas meną su moraline potekste, nors jis gali pabrėžti moralines vertybes. Arba manyti, kad turi kritikuoti kultūrą, atverti meno mylėtojų akis, juos evangelizuoti ar daryti kitus labai didingus dalykus. Menas atlieka savo užduotį, kai žmonėms suteikia gražius dalykus, amžiną džiaugsmą. Menas yra tiesiogiai susijęs su gyvybe, gyvenimu, džiaugsmu, mūsų žmogiškumu tiesiog būdamas menu ir todėl jam nereikia jokio kuro pateisinimo. Taip yra, nes Dievas, kuris sukūrė meną ir įskiepijo grožį į savo kūriniją, yra gyvybės Dievas ir trokšta, kad žmogus gyventų. Dievas yra gyvenimo Dievas, gyvenimo davėjas. Biblijoje to apstu.

Menas yra nepriklausomas. Posakis „Menas menui“ atsirado praėjusiam amžiuje, kuomet nutrūko meno ir moralumo ryšiai, t. y. menui buvo leista vaizduoti pačias įvairiausias nuodėmes taip, tarsi jos būtų ne nuodėmingos, o tiesiog žmogiškos. Žmogus pamiršo, ką buvo suvokęs apie sugėdimą, moralę, gerį ir blogį. Šiandien matome to rezultatus. Meno prasmė – tiesiog būti menu; bet jis nėra nepriklausomas – jis tūkstančiais ryšių susijęs su žmogaus gyvenimu ir mąstymu. Kai menininkai nustoja mąstyti apie pasaulį, esantį ne jų kūrybinėje teritorijoje, ir visą jo įvairovę, jų menas tampa nevaisingas, nes nebeturi daugiau ką pasakyti.

Dauguma šiandieninio abstraktaus meno yra menas, tačiau jis turi mažai prasmės, nes tėra tik menas. Visi jo ryšiai su tikrove nutraukti. Tai tinka ir keramikai, ir tapybai. Menas prasmingas savaime ir neturi teisintis. Tačiau menas praranda prasmę, jei jis nenori būti niekuo daugiau tik menu ir todėl nutraukia visus ryšius su gyvenimu ir tikrove, kaip ir mokslinis darbas nebetenka prasmės, jei mokomasi vien tik tam, kad būtų mokomasi. Menas tampa estetizmu, o mokslas – scholastika, jei jie tampa nepriklausomi. Jie tampa beprasmiais stabais.

Menininko darbas gali būti reikšmingas visuomenei, kurioje Dievas jį apgyvendino, jeigu menininkas negyvens dramblio kaulo bokšte, nevaidins pranašo ar kunigo arba – iš kitos pusės – nelaikys savęs tik amatininku. Jis turi kurti meną su meile galvodamas apie savo artimą, padėdamas jam ir naudodamas savo gebėjimus kitų naudai.

Daugumoje šiandieninio meno vyrauja dvasia – šio amžiaus dvasia – kuri nėra krikščioniška. Viena vertus, tai pokrikščioniška, kita vertus – antikrikščioniška arba humanistiška dvasia. Vienur ir kitur esama krikščionių menininkų, kurie stengiasi kurti dieviškoje dvasioje. Bet jų broliai juos dažnai palieka vienus, nepasitiki jų kūrybiškumu arba abejoja, kad šie apskritai yra krikščionys. Klaidingos meno teorijos, kurios paplito krikščioniškame pasaulyje, – menininkas kaip asocialus asmuo, neprisitaikėlis klaidinga prasme, pavojingas pranašas, keistuolis, gyvenantis savo

paties pasaulyje, – yra dažnai atsakingos už tokią nuostatą. Bet kai kurie krikščionys menininkai patys palaiko tokius klaidingus įvaizdžius ir su panieka žvelgia į kitus krikščionis. Egzistuoja labai daug painiavos.

Tai, kad pasaulio menas patiria krizę, taip pat nepadeda. Gyvename visuomenėje, kurioje yra akivaizdus atotrūkis tarp paprasto žmogaus ir elito; perskyra tarp gamtos mokslų, techninės realybės ir visiškai subjektyvios, iracionalios religijos (dažniausiai mistinės). Mes, kurie gyvename šiame pasaulyje, negalime elgtis taip, tarsi šios problemos nebūtų.

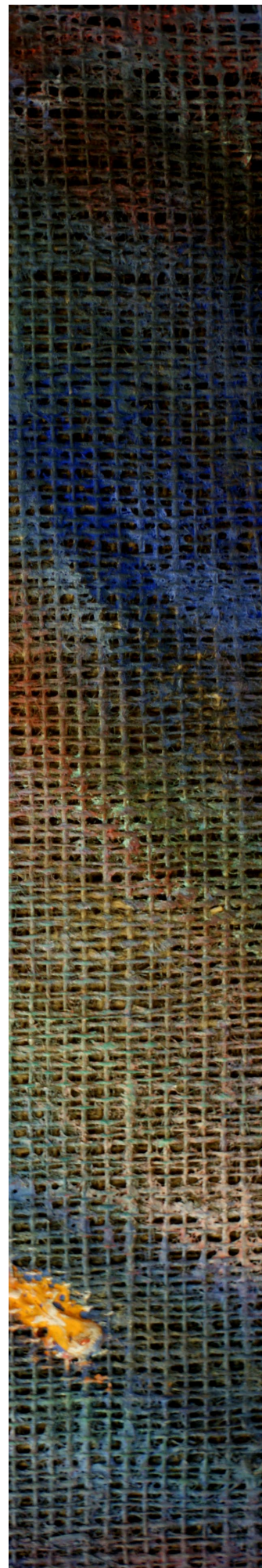
Šiandienos mene nėra *jokios tikrai krikščioniškos tradicijos*. Jei menininkas nori dirbti kaip krikščionis ir daryti ką nors, už ką galėtų būti atsakingas, jis turi pradėti nuo laisvės, pagrįstos tikru tikėjimu į gyvąjį Rašto Dievą. Menininkas turi kurti meną, kuris aktualus šiandien. Todėl jis turi suprasti šiandienos kultūrą. Ir tam, kad laimėtų iš to, kas šiandien gera ir puiku, tačiau išvengtų būti pagautas šio amžiaus dvasios ir klaidingų meno principų, jis privalo giliai ir išsamiai studijuoti šiuolaikinį meną su visais jo aspektais. Jis turi analizuoti šiuolaikinių menininkų kalbą, sintaksę ir gramatiką, kad teisingai suprastų jų siunčiamą žinią. Krikščionio menininko užduotis – analizuoti, suprasti ir su meile kritikuoti, mylėti artimą, bet nekęsti nuodėmės, kad išvengtų jų klaidų, bet laimėtų iš jų pasiekimų. Nauja krikščioniška tradicija – kaip tikėjimo vaisius – gali augti tik tuomet, jeigu menininkai, suprantantys savo darbą, užduotį, pasaulį ir jo problemas, tikrai darbuojasi.

Ką krikščionis menininkas gali pasiūlyti pasauliui? Jis turi *laisvę ką nors daryti*, ne tik laisvę dėl laisvės. Ko jis turėtų siekti? Būkime atsargūs, kad nenustatytume naujų taisyklių. Nėra jokių bibliinių įsakymų, kad menas turėtų būti realistiškas, simboliškas, sentimentalus ar kad privalėtų siekti vien idealaus grožio.

Menininkas kaip krikščionis yra laisvas, tačiau jo laisvė nėra betikslė. Jis laisvas šlovinti Dievą ir mylėti savo artimą.

Tokie yra pagrindiniai įsakymai. Ką jie reiškia praktiškai? Nekomentuodamas pateiksiu nuorodą į Laiško filipiečiams 4 skyriaus 8 eilutę: „Pagaliau, broliai, mąstykite apie tai, kas teisinga, garbinga, teisu, tyra, mylėtina, giriama, apie visa, kas dorybinga ir šlovinga.“ Šioje eilutėje skaitome apie tai, kokia turi būti krikščionio, kaip laisvo ir naujo žmogaus, laikysena prieš Dievą stiprinant ir padedant Šventajai Dvasiai. Tai taip pat tinka ir krikščioniui menininkui. Jis pats renkasi dirbti, melstis, studijuoti tam, kad kaip gali geriau įgyvendintų šiuos tikrai žmogiškus ir gyvenimą teikiančius principus.

Esė paimta iš H. R. Rookmaaker knygos „The Creative Gift: Essays on Art and the Christian Life“, Cornerstone Books, a Division of Good News Publishers. Westchester: 1981. Iš anglų k. vertė Akvilė Širvaitytė

PABLO MARTINEZ

EGZISTENCINIS NERIMAS: TARP TIKĖJIMO IR NEVILTIES

„Kaip elnė geidžia upelio vandens, taip mano siela geidžia tavęs, o Dieve“ (Ps 42, 1–2).

Nerimas yra viena iš dažniausiai pasitaikančių šių dienų medicininių būklių, būdinga apie 20 % planetos gyventojų. Beveik pusė šeimos gydytojų pacientų turi koki nors su nerimu susijusį sutrikimą. Daugelis simptomų atsiranda dėl nerimo: galvos skausmai, oro trūkumas, galvos svaigimas, raumenų skausmai, seksualinės ir reprodukcinės funkcijų sutrikimai ir t. t. Viena iš labiausiai atmetamų nerimo priežasčių yra gyvenimo prasmės ir tikslo nebuvimas. Tačiau būtent tai mes vadiname egzistenciniu nerimu.

Kai kurios psichoterapijos mokyklos, vadinamos egzistencinėmis mokyklomis, teigia, kad pagrindinė žmogaus problema – tai gyvenimo prasmės stoka. Tokie rašytojai kaip Viktoras Franklis (Victor Frankl) ir Binsvangeris (Binswanger) kaip pamatinę žmogaus problemą įvardina gyvenimiškai svarbios prasmės stoką ir pateikia neišvengiamas to pasekmes: beviltiškumą, kosminės dezorientacijos jausmą ir šleikštulį, apie kurį kalba Sartras (Sartre). Šios vidinės neramybės simptomai yra kur kas rimtesni, palyginti su paprastu nerimo sutrikimais (panikos atakos, generalizuotas nerimas, fobijos ir t. t.). Iš kur kyla ši giliai įsišaknijusi būklė, kurios neįmanoma numalšinti nerimą slopinančiais vaistais ar psichoterapija? Pasak egzistencinės psichoterapijos atstovų, sprendimas gali būti atrastas kuriant reikšmingus ir praturtinančius tarpusavio santykius. Terapinis „raktas“ gali būti rastas leidžiant laiką su kitais: nuoširdūs santykiai yra pagrindinis gydymo instrumentas.

Šis požiūris iš dalies sutampa su bibrine žmogiškosios prigimties diagnoze. Dievas sukūrė žmogų tokį, kad didžiausias jo troškimas ir poreikis būtų santykiai. „Viešpats Dievas tarė: Negerai žmogui būti vienam. Aš padarysiu jam tinkamą padėjėją“ (Pr 2, 18). Tai neturėtų mūsų stebinti, nes žinome, kad Dievas sukūrė žmones pagal savo, kaip Kūrėjo, atvaizdą. Jis pats mėgaujasi harmoningu ir intymiu santykiu tarp visų trijų šventosios Trejybės asmenų. Tai leidžia mums suprasti, kad santykių su kitais poreikis yra įgimtas.

Daugelis žmonių yra užmezgę gerus santykius ir vis dėlto nejaučia ramybės, vidinės harmonijos ar *šalom*. Kodėl? Šie santykiai turi būti nukreipti dviem kryptimis: su mūsų artimais žmonėmis ir su Kūrėju. Toks buvo pradinis sumanymas. Tačiau, iš tikrųjų, pats svarbiausias santykis yra su Kūrėju. 1–2 Pradžios skyriuose žmonės neturėjo emocinių problemų: nejautė baimės, gėdos, skausmo, nes santykis tarp žmogaus ir Dievo buvo tobulas ir suteikė pilnatvę. Bet vos tik žmogus pasitraukia nuo Dievo, ši harmonija sudrumsčiama ir atsiranda tiek vidiniai konfliktai, nes pirmą kartą pajaučiama baimė ir gėda, tiek ir išoriniai konfliktai su artimais

žmonėmis: „Kainas užpuolė savo brolių Abelį ir jį užmušė“ (Pr 4, 8). Atskyrimas nuo Dievo yra pagrindinis nerimo šaltinis, nes giliausi mūsų poreikiai nėra patenkinami. Pats Jungas yra pasakęs: „Aš niekuomet nesu matęs neurozės, kuri nebūtų egzistencinės kilmės.“

Egzistencinio nerimo patirtis gali būti siaubinga. Jėzaus ištarti žodžiai ant kryžiaus: „Mano Dieve, mano Dieve, kodėl mane palikai?“ (Mt 27, 46) primena mums apie šią skausmingą realybę. Ispanų mistinis autorius Šv. Kryžiaus Jonas, rašydamas apie „tamsią sielos naktį be Dievo“, visiškai neklydo. Būti toli nuo Dievo – tai turbūt labiausiai trikdanti bet kurio žmogaus patirtis. Tai yra pragaras – atskyrimas nuo Dievo.

Tokioje situacijoje krikščioniškas tikėjimas tampa priešnuodžiu, kuris pasiekia giliausias nerimo priežastis. Galiausiai nerimo problema reikalauja tvirtos vilties, kuri nėra utopija, bet paremta mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus asmeniu ir darbu. Tai yra viltis, kuri teikia užtikrintumą ir prasmę mūsų egzistencijai – tiek dabarčiai, tiek ir ateičiai, nes ji kyla ne iš subjektyvių jausmų, „religinių patyrimų“, bet iš objektyvių faktų. Kada tik apaštalas Paulius kalba apie Dievo pažadus ir ateitį, jis sako „mes žinome“ (2 Kor 4, 14. 5,1; Rom 8, 28 ir kt.); jis nesako „mes įsivaizduojame“ arba „mes jaučiame“. Tvirta viltis apibūdinama kaip „saugus ir tvirtas sielos inkaras“ (Hbr 6, 19), ji yra raminantis balzamas mūsų vidiniams neramumams ir nerimui.

Krikščioniškas tikėjimas taip pat numalšina egzistencinį nerimą per terapines maldos ir Biblijos skaitymo priemones. Taip kuriamas asmeninis ryšys su Dievu, esame sugražinami prie pradinio santykio su Juo (akivaizdžiai netobulo dėl mūsų nuodėmingos prigimties) ir įgalinami naujai atrasti tikrąjį gyvenimo tikslą – santykį su Dievu. Meldžiantis ir skaitant Raštą ne tik atstatomas laisvas ir nuolatinis dialogas su Kūrėju, bet taip pat patenkinamas mūsų giliausias poreikis – Dievo troškulys. Šios praktikos yra veiksmingiausios ir nepakeičiamos egzistenciniam nerimui numalšinti.

Kaip psichiatras esu įsitikinęs, kad Geroji Naujiena yra egzistencinio nerimo priešnuodis, nes tik Kristus, nematomo Dievo atvaizdas, yra vienintelis, galintis visiškai užpildyti „Dievo sukurtą tuštumą, kurią tik Dievas gali užpildyti“ (B. Paskalis).

Pablo Martinez yra psichiatras, knygų autorius ir Biblijos mokytojas.

Straipsnis paimtas iš Didžiosios Britanijos Krikščionių medikų bendrijos žurnalo „Triguba spiralė“ („Triple Helix“), 2012m. pavasario leidimo. Straipsnį galite rasti internete adresu: <http://www.cmf.org.uk/publications/content.asp?context=article&id=25794> Iš anglų k. vertė Jovita Anikinaitė

DOUG PRIEST

RŪPINKITĖS MIESTO GEROVĖ

„Taip kalba Galybių VIEŠPATS, Izraelio Dievas, visiems tremtiniams, ištremtiems iš Jeruzalės į Babiloną: „Statykitės namus, įsikurkite. Veiskite sodus, valgykite jų vaisius. Veskite žmonas, gimdykite sūnus ir dukteris, ieškokite žmonių savo sūnams ir leiskite dukteris už vyrų, kad ir jiems gimtų sūnūs ir dukterys. Jūsų privalo tenai daugėti, o ne mažėti. Rūpinkitės gerove miesto, į kurį jus ištrėmiau, ir melskitės už jį VIEŠPAČIUI, nes jo gerovė – jūsų gerovė“ (Jer 29, 4–7).

Pranašas Jeremijas pradėjo savo tarnystę Jeruzalėje apie 627 metus ir matė, kaip 597 metais ją užkariavo Nebukadnecaras. Jeremijo pranašystės pradžioje karaliumi buvo Jošija. Jis išgrynino esamas šlovinimo praktikas, atsisakydamas šventų altorių ir aukų. Jeruzalę jis padarė aukojimo centru.

Jošijo valdymo laikotarpis buvo gana taikus, tačiau jis įsitraukė į karą su Egiptu, o paskui mirė. Jeruzalė greitai pradėjo nykti, o Babilonas tvirtėjo. Po to, kai Jeruzalė žlugo, žydai buvo ištremti į Babiloną. Jeremijo 29-as skyrius vadinamas „laisku tremtiniams“. Jeremijas nesutinka su priimta nuomone ir rašo, kad tremtiniai turi ilgam įsikurti Babilone. 30–33 skyriuose pasakojama, kad žmonės kenčia nuo tremties, ir duodamas pažadas, jog jie bus sugrąžinti į Judo žemę. Tuo metu Dievas sudarys su jais naują Sandorą, kuri bus užrašyta jų širdyse. Jeremijas pranašauja, kad jie daugiau nebebus pargiauti.

„Rūpinkitės gerove miesto, į kurį jus ištrėmiau, ir melskitės už jį VIEŠPAČIUI, nes jo gerovė – jūsų gerovė“ (Jer 29, 7). Tremtiniai nesugrįš namo greitai, nepaisant to, ką sako kiti pranašai. Jie turėtų įsikurti ten, kur yra, apsigyventi Babilone. Žydai turi žinoti, kad Dievas yra su jais tremtyje. Jie gali tikėtis sugrįžti po septyniasdešimties metų (Jer 29, 10). Jiems ne tik reikia įsikurti, bet ir rūpintis gerove Babilono, kuriame gyvena. Jie turi melstis už šį miestą, nes jų ir šeiminių gerovė yra susijusi.

Valteris Briugemanas (Walter Brueggeman) rašo apie šią ištrauką: „Tai šokiruojantis įsakymas. Vergams buvo įsakyta melstis už savo grobėjus, rūpintis svetimo miesto gerove, investuoti į nekilnojamąjį turtą ir užsiimti verslu visiškai nepažįstamoje ir priešiškoje šalyje. Sunku įsivaizduoti vergą, besidžiaugiantį savo vergvaldžiu. Jeigu Dievas įsakė Izraeliui investuoti į jų tremties miesto gerovę, kaip labai Jis nori, kad mes mylėtume ir rūpintumėmės savo kaimynais – miestais, kurie visai nėra mums priešiški.“ [1]

Kaip turėtume gyventi mieste? Yra keletas principų. Pirmasis – triušio principas. Triušis lieka oloje, kad išvengtų pavojaus. Jis iškiša galvą, pamato, kad nieko nėra, tada greitai bėga pasiimti maisto ir grįžta į savo saugią tvirtovę. Miestas

suprantamas kaip kupinas blogio, kurio reikia kiek įmanoma vengti.

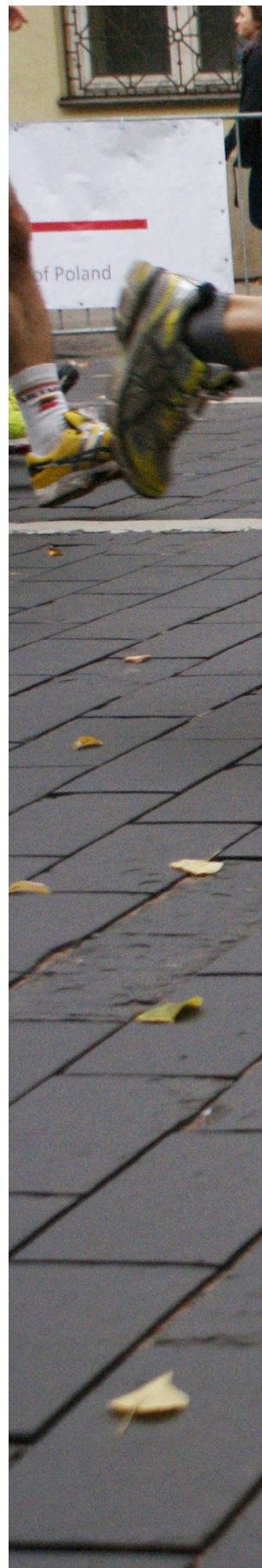
Antrasis principas – chameleono principas. Chameleono odos spalva prisitaiko prie aplinkos priklausomai nuo situacijos ir taip jis pasislepia. Šis principas nėra tinkamas pavyzdys, nes žmogus paprasčiausiai siekia įtikti.

Nei vienas iš šių principų – vengti arba prisitaikyti – nepadedą. Man labiau patinka trečias principas – elgtis mieste kaip elgiaisi naminis šuo. Jis juda, pasirūpina savo poreikiais, bet ir padeda. Jis gali atnešti laikraštį, pažaišti su tavimi skraidančia lėkšte arba apsaugoti nuo vagių. Vadovaujantis šuns principu, žmogus mato problemą ir bando ją spręsti. Tačiau šuo nėra taip prisitaikęs prie miesto, kad prarastų savo prigimtį.

Originalo kalba cituojamoje Biblijos ištraukoje žodis „gerovė“ yra *šalom*. Paprastai *šalom* suprantame kaip taiką. Tačiau šio žodžio prasmė yra gilesnė. Jis reiškia vientisumą ir sveikatą. *Šalom* nurodo į vidinę mūsų sielos, dvasios ir kūno ramybę. Vis dėlto *šalom* reiškia dar daugiau. Ji apima mūsų darbo santykius ir mūsų santykių su gamta bei kūriniu. Kaip rašė vienas autorius, „turėti *šalom* – tai būti vientisu ir sveiku ir darniai priimti tai, kas kelia iššūkius: ar tai būtų žmonės, ar aplinkos bei visuomenės problemos, ar esami ir būsimi rūpesčiai“.

Šiuolaikine misiologine kalba „rūpintis miesto gerove“ („rūpintis miesto *šalom*“) reiškia bendruomenės transformaciją. Bendruomenės transformacijos tikslai yra: 1) padėti žmonėms atstatyti pilną žmogiškumą, kurį Dievas buvo sugalvojęs, kai kūrė žmogų pagal savo atvaizdą; 2) skatinti žmonių tarpusavio santykius, grįstus pasitikėjimu, susitaikymu ir teisingumu; 3) formuoti bendruomenes, kurios turi bendrą viziją, bendruomeniškumo jausmą; 4) sukurti naujas institucijas ir atstatyti jau egzistuojančias sistemas ir struktūras; 5) ieškoti Dievo visame, kas esame ir ką darome, kad Dievo karalystė ir šlovė labiau būtų matoma žemėje kaip ir danguje. [2]

Pažvelkime į pavyzdį iš Senojo Testamento. Kokie įvaizdžiai sukyla, kai girdite minint Sodomą ir Gomorą? Daugelis žmonių iškart pagalvoja apie neteisėtus seksualinius santykius. Žodis „sodomitas“ kilo iš žodžio „Sodoma“. Tačiau paklauskite, ką rašo Ezechielis (16, 49): „Išties tavo sesers Sodomos kaltė buvo įžūlus išdidumas! Galvojate, kad toliau kalbama apie seksą? „Išties tavo sesers Sodomos kaltė buvo įžūlus išdidumas! Ji ir jos dukterys buvo pertekusios duonos ir lengvai gyveno.“ Bet Ezechielis pasako dar daugiau: „Išties tavo sesers Sodomos kaltė buvo įžūlus išdidumas! Ji ir jos dukterys buvo pertekusios duonos ir lengvai gyveno, bet neištiesė rankos vargšui ir beturčiui.“ Štai kokia Sodomos ir Gomoros nuodėmė! Aiškiau

negali būti. Žinoma, jie pridarė daug žalos, tačiau nuodėmė, dėl kurios juos prisimename, buvo ta, kad nepadėjo vargšams ir beturčiams.

Temą apie rūpinimąsi miesto gerove tiktų užbaigti kita eilutė iš Jeremijo knygos. Jeremijas cituoja Dievą (Jer 22, 16): „Jis gynė vargšų ir skurdžių teises, todėl jam ir sekėsi.“ Perskaitykime visą eilutę, nes paskutinė dalis yra labai svarbi: „Jis gynė vargšų ir skurdžių teises, todėl jam ir sekėsi. Ar tai nebuvo tikras manęs pažinimas? – tai Viešpaties žodis.“ Jeigu iš tiesų norime pažinti Dievą, turime ginti vargšų ir skurdžių teises. Tegul tie, kurie tiek daug laiko skiria Žodžiui, skaito, šlovina ir studijuoja, kad labiau pažintų Dievą, nedrįsta pamiršti vargšų ir beturčių. Tai jų gerove mes rūpinamės, kaip Viešpats vėliau primena: „Kaskart, kai taip

padarėte vienam iš šitų mažiausiųjų, man padarėte.“ (Mt 25, 45; perfrazuota).

[1] <http://smorgasblurb.wordpress.com/2011/05/03/phillies-fans-in-babylon/>

[2] Krieg, Jean Luc. Transforming Cities. Chimalhuacan, Mexico: Comunidad Mosaico., 2011, p. 32.

Doug Priest septyniolika metų buvo misionierius Rytų Afrikoje ir Singapūre, o dabar yra CMF International vadovas.

Straipsnis paimtas iš International Society for Urban Mission svetainės. Straipsnį galite rasti internete adresu: <http://newurbanworld.org/seek-the-shalom-of-the-city/> Iš anglų k. vertė Polina Butkienė

POKALBIS SU KATHERINE LEARY ALSDORF APIE DARBĄ IR TIKĖJIMĄ DAUGIAU NEI ATLYGINIMAS

2001 metais Katerina Leri Alsdorf neteko darbo. Rizikos kapitalo rinka buvo ką tik sugriuvusi, nusinešdama Silicio slėnyje pradėtą įmonę, kurioje Alsdorf dirbo direktore. Po šio įvykio apmąstydamą savo pašaukimą – jei Dievas pakviečia tave vadovauti įmonei, kodėl Jis leidžia jai sugriūti? – ji gavo kitokį kvietimą iš Niujorko „Atpirkėjo“ presbiterijonų bažnyčios (Redeemer Presbyterian Church).

Bažnyčią, kuriai vadovauja Timas Keleris (Tim Keller), žurnalas „Krikščionybė šiandien“ („Christianity Today“) apibūdino kaip „vieną iš gyvybingiausių Manheteno bendruomenių“. Tūkstančiai savaitgaliais susirenka į pamaldas trijose Manheteno bažnyčiose ir daugybėje mažesnių bažnyčių už šio rajono ribų.

Bažnyčia norėjo pradėti „darbovietės tarnystę“, kad geriau atsaktų į urbanistinės bendruomenės narių poreikius, ir jai reikėjo Alsdorf pagalbos. „Niekada nebūčiau pagalvojusi, kad tai darysiu. Nejauchiau didelio troškimo įsitraukti į bažnytinį darbą“, – prasitaria ji.

25 metus Alsdorf dirbo aukštųjų technologijų industrijoje vadybininke, konsultante, marketingo specialiste. Ji vadovavo satelitinės televizijos pardavimų ir marketingo skyriui Niujorke, kur vienas iš jos darbuotojų – „Atpirkėjo“ bažnyčios narys – pakvietė ją į bažnyčią. Kaip tik šioje bažnyčioje, anot Alsdorf, ji „ištarė Dievui „taip“.

Nuo tos akimirkos visą dešimtmetį ji svarstė, ką reiškia būti krikščioniu verslo pasaulyje. Moteris prasarė, kad tuomet pagalbos iš bažnyčios sulaukė nedaug. „Labai daug murmėjau: jei jau mes turi-

me gyventi kaip krikščionys darbovietėje, neįmanoma bažnyčia negali padėti mums tai daryti?“ Ir štai „Atpirkėjo“ bažnyčia pati paprašė moters kaip tik tai ir daryti. Alsdorf dar kartą pasakė Dievui „taip“ ir susikrovė lagaminus.

Šiandien, praėjus dešimčiai metų, „Atpirkėjo“ bažnyčios Tikėjimo ir darbo centras remia programą, kuri atspindi Alsdorf įsitikinimą, kad „mes turime būti bažnyčia, išsklaidyta pasaulyje tiek pat, kiek ir bažnyčia, susirenkančia sekmadieniais“.

Kokie yra pagrindiniai įsitikinimai apie darbą arba darbovietę, kurie formuoja jūsų tarnavimą Tikėjimo ir darbo centre?

Pirmiausia, aš tikiu, kad darbas yra gerai. Dievas sukūrė mus dirbti. Netgi prieš tapdama krikščione stebėdavau kolegas, kurie atlikdavo savo užduotis su didele aistra, kaip įmanoma geriau, nes jie tikėjo darbu, kurį dirba. Ir aš pagalvojau: „Mes esame tam sukurti.“ Antra, kai supratau Evangeliją, man tapo aišku, kad, būdama lydere darbovietėje, negaliu būti geru pavyzdžiu. Aš turiu būti atgailaujantis ir atpirtos nusidėjėlės pavyzdžiu. Tai visai priešinga tam, ką esu girdėjusi verslo pasaulyje: „Štai krikščionis lyderis, kuris viską padarė gerai.“ Tai tiesiog bloga teologija. Trečia, aš tikiu, kad Dievas nori, jog mes paliktume žymę kultūroje. Dirbau Silicio slėnyje 10 metų ir mačiau, kaip „Apple“ pakeitė viso verslo kultūrą po to, kai atsikratė aprangos kodo ar pristatė naują produktą. Jei viena organizacija gali padaryti tiek įtakos visai JAV industrijos kultūrai, vadinasi, kultūra gali būti formuojama. Būdamas kompanijos lyderiu, turi galimybę keisti organizacijos kultūrą taip, kad ji atspindėtų tai, kas yra svarbu Dievui.

Kaip atrodo tokie pokyčiai darbovietėje?

Pradedame nuo prielaidos, kad Evangelija keičia viską. Ji tikrai pakeičia tavo darbo motyvus. Ar kaip organizacijos lyderis vadovauji tam, kad tavo vardas taptų žinomas, ar kad patarnautum? Kaip tavo sukurtas produktas ar kompanija prisideda, kad žmonija klestėtų? Netgi būdamas organizacijos piramidės apačioje, privalai nors kiek suprasti, koks tavo įnašas į pasaulį.

Evangelija taip pat keičia santykius. Verslo kontekste tai santykiai su darbuotojais, klientais, tiekėjais. Evangelija keičia būdą, kuriuo sprendi konfliktines situacijas – gali išspręsti konfliktą gerbdamas kitą žmogų ir rasdamas tinkamą sprendimą. Evangelija keičia tavo požiūrį į galią arba galios neturėjimą organizacijoje taip, kad imi naudoti ją ne savo, o kitų naudai.

Galiausiai Evangelija perkeičia kultūrą arba pasaulį, kuriame funkcionuojai, ar tai būtų konkrečios įmonės, pramonės kultūra, ar visuomenės kultūra apskritai.

Tokia yra mūsų pasaulėžiūra „Atpirkėjo“ bažnyčioje. Mes tikime, kad Evangelija gali pakeisti tavo širdį, bendruomenę ir pasaulį aplinkui.

Ką darote, kad šie pokyčiai įvyktų?

Mes suburiame žmones į skirtingų profesijų grupes, kad jie galėtų diskutuoti apie savo veiklas, kelti jiems rūpimus klausimus ir kalbėtis apie sprendimus, kuriuos yra patys radę. Norime, kad jie skatintų vienas kitą mąstyti giliau ir būtų įgalinti formuoti visą organizaciją ir savo valdomus ar gaminamus produktus Evangelijos šviesoje. Tai tarsi inkubatorius arba laboratorija saugioje bažnyčios aplinkoje, kur gali praktikuoti krikščionišką požiūrį į lyderystę, kad patekęs į daug sudėtingesnę pasaulio aplinką būtum geriau pasiruošęs vadovauti Dievą šlovinančiu būdu.

Jūs atėjote į „Atpirkėjo“ bažnyčią po ilgo nedarbo laikotarpio. Kokį patarimą duotumėte tiems, kurie patiria tą patį profesiniame gyvenime?

Darbas man – daug daugiau nei tik užsiėmimas, už kurį mokama. Daugybę kartų buvau bedarbė, kartą net apie metus. Tada buvo labai svarbu, kad turėčiau kokį nors darbą, net jei už jį man niekas nemokėjo. Kartais tai buvo darbas namuose, kartais – tarnavimas bažnyčioje, bet naudoti savo dovanas produktyviam darbui buvo būtina mano normaliai psichinei būklei.

Bažnyčioje vykdome specialią programą bedarbiams. Vienas iš pirmųjų dalykų, kurį jiems sakome, yra: „Būtinai rask sau užsiėmimą.“ Visada yra kažkas, kuo gali užsiimti ir panaudoti savo

dovanas, kad patirtum Dievo skirtą pasitenkinimą darbu. Tai tave užpildo ir suteikia jėgų.

Koks santykis tarp darbo ir prasmės, arba tapatybės jausmo, kurį mes įgyjame dirbdami?

Esu tikra, kad nesame pirmoji karta, kuriai sunku tai paaiškinti, bet atrodo, kad mes daug daugiau dirbame dėl tapatybės, kurią mums suteikia darbas, nei dėl pasimėgavimo pačiu darbu. Kaip jau minėjau, Evangelija turi pakeisti mūsų motyvus.

Laike, kuriame mes gyvename, esama tam tikrų tapatybės suvokimo problemų. Ypač moterims labai sunku būti žmonomis, mamomis ir darbuotojomis tuo pačiu metu, nes mūsų kultūra skatina mus ieškoti savo tapatybės profesiniame gyvenime. Moterims nelengva gyventi visavertį gyvenimą, jei jos bijo aukoti karjerą dėl santuokos ar motinystės. Nemanau, kad tai yra sveika kultūriškai. Tam, kad būtum tikru žmogumi, turi atsiverti viskam, ką siūlo Dievas, o ne tik dalinai.

Kaip mes, krikščionys, darbovietėje turėtume priimti etinius sprendimus?

Svarbu suprasti, kad esame kaip Danielius Babilone. Dirbame aplinkoje, kurioje nebranginamos visos mūsų vertybės. Tad tam, kad padarytume teisingą arba geriausią dalyką, dažnai turime būti vieninteliai, kurie tai darome. Kuomet viskas pilka, turi galvoti pats vienas.

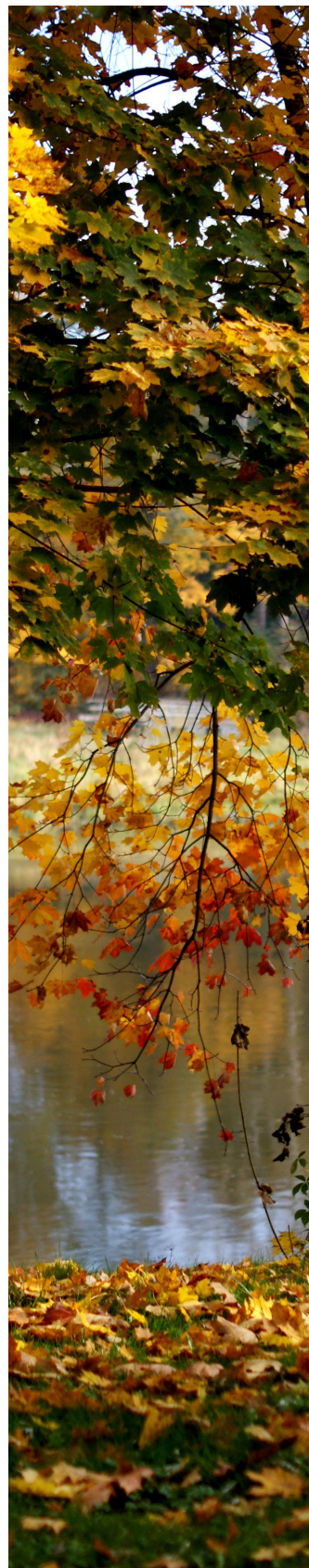
Kai kas gali pamanyti: „Neetiška dirbti cigarečių gamykloje.“ Kiti gal sakys: „Nemanau, kad yra etiška dirbti ginklų gamykloje.“ Mūsų vykdomoje tarnystėje mes nesiuolome jokių taisyklių sąrašų. Mes norime padėti jums pagalvoti apie savo motyvus. Būti išmintingu nėra tas pats, kas laikytis taisyklių. Išmintis reikalauja eiti pas Dievą, kad gebėtum iširti ir pasverti.

Mums užduoda daugybę klausimų, panašių į šiuos: „Tikiu Jėzumi, bet kaip tai gali pagelbėti man dabar?“ arba „Kokie yra mūsų tikėjimo siūlomi resursai, kurie gali pagelbėti priimant sprendimus arba patekus į sudėtingas situacijas?“

Ir kaip jūs atsakote į šiuos klausimus?

Paprastai aš sakau: „Šventoji Dvasia yra neapsakomai galinga ir visada esanti šalia, bet labiausiai padėtų, jei santykį su Dievu ugdytumėte kasdien, o ne tada, kai to labiausiai reikia.“

Interviu paimtas iš Sietlo Ramiojo vandenyno universiteto (Seattle Pacific University) žurnalo „Atsakymas“ („Response“). Iš anglų k. vertė Steponas Ribokas. Straipsnį galite rasti internete adresu: <http://spu.edu/depts/uc/response/new/2012-autumn/features/more-than-a-paycheck.asp>

INFORMACIJA

Trumpai apie tai, kaip sekasi LKSB grupėms skirtinguose miestuose:

- LKSB sujungė ne vieną porą. Šiais metais susituokė dvi poros: baigusieji Ernestas ir Ingrida bei savanoriai Mantas ir Aistė. Sveikiname jaunavedžius!
- Vasarą savanoriai Mantas ir Aistė dalyvavo „[Morkaus dramose](#)“ apmokymuose Didžiojoje Britanijoje ir tapo dramos režisieriais.
- Išspausdinta visa kurso „Ištirk krikščionybę“ medžiaga lietuvių kalba. Knygas kurso vedėjui, užrašines dalyviams ir diską su kurso vaizdo medžiaga galite įsigyti knygynuose www.elknygynas.lt ir www.reformatuknygos.lt. Vilniuje ir Šiauliuose buvo suorganizuoti apmokymai kurso vedėjams.
- Spalio 10–12 dienomis vyko studentų savaitgalis „Sekimo Kristumi džiaugsmas“. Tai yra pirmoji serijos „Biblija ir gyvenimas“ dalis.
- Lapkričio 10–13 LEU Vilniuje vyks misijų savaitė „Netikėtos studentų dienos“. Kviečiame paremti šį renginį maldomis ir finansais.

IŠTIRK Krikščionybę

„Ištirk krikščionybę“ yra 7 dalių kursas skirtas tiems, kurie nori susipažinti su krikščionybė arba tiems, kurie nori geriau suprasti esmines krikščionybės tiesas. Sudarytas Evangelijos pagal Morkų pagrindu. „Ištirk krikščionybę“ aiškina kas yra Jėzus, kodėl Jis atėjo ir ką reiškia Juo sekti. Šią medžiagą galima naudoti ir asmeniškai, ir žmonių grupėje.

Ieškokite VšĮ „Gerosios Naujienos centre“ (Pylimo g. 20-10, Vilnius),

www.elknygynas.lt ir
www.reformatuknygos.lt
www.km.lt

BAIGUSIŲJŲ GRUPĖS

Kviečiame prisijungti prie baigusiuju grupiu skirtinguose Lietuvos miestuose:

Kaunas

Kauno grupė kartais susitinka kartu nagrinėti Bibliją, melstis už studentus, bendradarbiaus, kitus poreikius, palaikyti ir drąsinti vienas kitą. Norėdami prisijungti, susisiekiite su Polina – banilop@gmail.com, 865745421.

Vilnius

Kristina – vrubliauskaitekristina@gmail.com, 867009887.

LKSB straipsnių archyvas

LKSB per keletą metų sukaupė nemažą archyvą straipsnių pačiomis įvairiausiomis temomis: mokslo, verslo, meno, istorijos, teologijos, šeimos, kultūros, filosofijos. Tekstai skirti kiekvienam, norinčiam geriau pažinti ir suprasti pasaulį, kuriame gyvename, Dievą, kuris viską sukūrė, ir tiesą, kuri suteikia pagrindą bei pasitikėjimo. LKSB straipsnių archyvą internete rasite adresu <http://www.lksb.lt/straipsniai/>

LKSB veiklą finansiškai galite paremti ir jūs. Iš anksto dėkojame, jei tam apsispręsite!

Rekvizitai:

Lietuvos krikščionių studentų bendrija

Im. k. 191765986

Žirmūnų g. 30A-35, Vilnius

Banko sąskaita LT 98 7044 0600 0310 4371

Šis žurnalas leidžiamas saujelės savanorių. Tačiau jam reikia ne tik saujelės, bet ir visos komandos. Jei turi gebėjimų maketavimo ar dizaino srityje, jei gali rašyti, versti, administruoti, turi troškimą dalintis Evangelija su savo bendradarbiais ir padėti tai daryti kitiems – prisijunk prie mūsų komandos.

Rašyk adresu partneryste@lksb.lt

Norėdami daugiau sužinoti apie LKSB, apsilankykite www.lksb.lt

„Lango“ komanda

Vyr. redaktorius –
Steponas Ribokas

Kalbos redaktorė –
Akvilė Širvaitytė

Maketuotoja-dizainerė –
Kristina Dailydė

Fotografė –
Polina Butkienė

Redakcinė kolegija:

Steponas Ribokas

Akvilė Širvaitytė

Jovita Anikinaitė

Polina Butkienė

